

44. Pirminio pripažinimo metu atsargos įvertinamos įsigijimo (pasigaminimo) savikaina, o sudarant finansines ataskaitas – įsigijimo (pasigaminimo) savikaina ar grynąja realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė.

45. Atsargos nukainojamos iki grynosios realizavimo vertės tam, kad jų balansinė vertė neviršytų būsimos ekonominės naudos ar paslaugų vertės, kurią tikimasi gauti šias atsargas pardavus, paskirsčius ar panaudojus.

46. Apskaičiuojant sunaudotų teikiant paslaugas ar parduotų atsargų savikainą, taikomas FIFO („pirmas gautas – pirmas išduotas“) būdas.

47. Kai atsargos parduodamos ar sunaudojamos, jų balansinė vertė pripažįstama sąnaudomis tą laikotarpį, kurį pripažįstamos atitinkamos pajamos arba suteikiamos viešosios paslaugos. Atsargų sunaudojimas arba pardavimas apskaitoje registruojamas pagal nuolat apskaitomų atsargų būdą, kai buhalterinėje apskaitoje registruojama kiekviena su atsargų sunaudojimu arba pardavimu susijusi operacija.

48. Prie atsargų priskiriamas neatiduotas naudoti ūkinis inventorių. Atiduoto naudoti ūkinio inventoriaus vertė iš karto įtraukiama į sąnaudas. Naudojamas ūkinis inventorių, kurio balansinė vertė prieš jį nurašant į sąnaudas buvo didesnė nei didesnė nei 50 (penkiasdešimt) eurų, kiekiu ir vertine išraiška registruojamas nebalansinėse sąskaitose.

49. Detaliau atsargų apskaitos tvarka aprašyta Apskaitos vadovo Atsargų apskaitos Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje tvarkos apraše.

Finansinis turtas

50. Finansinio turto apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 14-ajame VSAFAS „Jungimai ir investicijos į asocijuotuosius subjektus“, 15-ajame VSAFAS „Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys ir investicijos į kontroliuojamus subjektus“ ir 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“.

51. KMSA ir BĮ finansinis turtas yra skirstomas į ilgalaikį ir trumpalaikį.

52. Ilgalaikiam finansiniam turtui priskiriama:

52.1. investicijos į nuosavybės vertybinius popierius;

52.2. po vienu metų gautinos sumos.

53. Trumpalaikiam finansiniam turtui priskiriama:

53.1. per vienus metus gautinos sumos;

53.2. pinigai ir pinigų ekvivalentai.

Investicijos į nuosavybės vertybinius popierius

54. Investicijos į kontroliuojamuosius, asocijuotuosius ir kitus subjektus apskaitoje pirminio pripažinimo momentu registruojamos savikainos metodu (įsigijimo savikaina), o vėliau registruojamos ir parodomos finansinėse ataskaitose savikainos, nuosavybės metodu ar tikrąja verte (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Investicijų apskaita atskirose ir konsoliduotose finansinėse ataskaitose

Subjektas	Nuosavybės vertybinių popierių dalis, priklausanti KMSA*	Atskirose finansinėse ataskaitose	Konsoliduotose finansinėse ataskaitose
Biudžetinės įstaigos	Pavaldi biudžetinė įstaiga	Savikainos metodu	Konsoliduoja ma

Subjektas	Nuosavybės vertybinių popierių dalis, priklausanti KMSA*	Atskirose finansinėse ataskaitose	Konsoliduotose finansinėse ataskaitose
Sveikatos priežiūros VŠĮ, socialinės globos VŠĮ, švietimo VŠĮ, kurios yra priskiriamos prie viešojo sektoriaus subjektų	> 50%	Savikainos metodu	Konsoliduojama
	< 50%	Savikainos metodu	Savikainos metodu
Sveikatos priežiūros VŠĮ, socialinės globos VŠĮ, švietimo VŠĮ, kurios nėra viešojo sektoriaus subjektai (t.y. daugiau nei 50% įnašų turi ne valstybė ir savivaldybės)	< 20%	Tikraja verte	Tikraja verte
	20-50%	Nuosavybės metodu	Nuosavybės metodu
VŠĮ, išskyrus sveikatos priežiūros VŠĮ, socialinės globos VŠĮ ir švietimo VŠĮ	< 20%	Tikraja verte	Tikraja verte
	> 20%	Nuosavybės metodu	Nuosavybės metodu
Bendrovės ir įmonės (UAB, AB, VĮ, SĮ ir pan.)	< 20%	Tikraja verte	Tikraja verte
	> 20%	Nuosavybės metodu	Nuosavybės metodu

55. Investicijų, apskaitoje pripažintų savikainos metodu, vertė po įsigijimo nėra koreguojama priklausomai nuo įmonės ar viešosios įstaigos veiklos rezultato, tačiau gali būti koreguojama įvertinus investicijų nuvertėjimą.

56. Kai investicija KMSA apskaitoje registruojama savikainos metodu, dividendų pajamos yra registruojamos finansinės ir investicinės veiklos pajamų sąskaitose. Paskelbus dividendus, KMSA pripažįsta dividendų pajamas ir gautinas dividendų sumas bei pervestinas dividendų pajamas ir mokėtinas į Savivaldybės išdą sumas.

57. Kai investicija KMSA apskaitoje registruojama nuosavybės metodu, kontroliuojamam ne VSS arba asocijuotajam subjektui paskelbus teigiamus rezultatus, jie registruojami KMSA apskaitoje didinant investicijos vertę nuosavybės metodu. Paskelbus dividendus, pajamų už dividendus suma mažinama investicijos vertė, registruojamos dividendų pajamos ir gautinos sumos, pervestinos dividendų pajamos ir į Savivaldybės išdą mokėtinos sumos.

58. Detaliau investicijų į vertybinius popierius apskaitos tvarka aprašyta Apskaitos vadovo Finansinio turto apskaitos Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje tvarkos apraše.

Gautinos sumos

59. Gautinos sumos pirminio pripažinimo metu yra įvertinamos įsigijimo savikaina.

60. Kiekvieną kartą sudarant finansines ataskaitas, po vienu metų gautinos sumos įvertinamos amortizuota savikaina, per vienus metus gautinos sumos – įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius.

61. Jeigu sutartyje palūkanų norma nėra numatyta arba ji yra reikšmingai (2 (dviem) procentiniais punktais) mažesnė nei rinkos palūkanų norma, galiojusi gautinos sumos pirminio pripažinimo momentu, gautinų sumų amortizuota savikaina yra apskaičiuojama pritaikius rinkos palūkanų normą, buvusią gautinų sumų pirminio pripažinimo momentu.

62. Detaliau gautinų sumų apskaitos tvarka aprašoma Apskaitos vadovo Išankstinių apmokėjimų ir gautinų sumų apskaitos Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje tvarkos apraše.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

63. Pinigus sudaro pinigai kasoje ir bankų sąskaitose.

64. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, likvidžios investicijos, kurios gali būti greitai ir lengvai iškeičiamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nedidelė.

Išankstiniai apmokėjimai

65. Išankstiniai apmokėjimai pirminio pripažinimo momentu apskaitoje registruojami įsigijimo savikaina, o kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, sudarant finansines ataskaitas, parodomi įsigijimo savikaina atėmus nuvertėjimo nuostolius.

Turto nuvertėjimas

66. Turto nuvertėjimo apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 8-ajame VSAFAS „Atsargos“, 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“ ir 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“. Šiuose VSAFAS nurodyti ir turto nuvertėjimo požymiai, ir požymiai, pagal kuriuos vertinama, ar nuvertėjimas išnyko arba sumažėjo.

67. Turtas yra nuvertėjęs, kai turto vertė yra sumažėjusi, t.y. jo balansinė vertė yra didesnė už tikėtiną atgauti sumą už tą turtą.

68. Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo apskaitoje registruojami, jeigu yra turto nuvertėjimo požymių. Kai yra nuvertėjimo požymių, nustatoma turto atsiperkamoji vertė, kuri palyginama su turto balansine verte.

69. Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo apskaitoje registruojami apskaičiuotų nuostolių suma mažinant turto balansinę vertę bei ta pačia suma registruojant ataskaitinio laikotarpio pagrindinės, finansinės ir investicinės arba kitos veiklos sąnaudas.

70. Turto nuvertėjimas nėra tolygus turto nurašymui. Turto nuvertėjimo atveju yra mažinama turto vieneto balansinė vertė, tačiau išsaugoma informacija apie turto įsigijimo savikainą, t.y. turto vieneto įsigijimo savikaina apskaitoje lieka tokia pati kaip iki nuvertėjimo nustatymo, o nuvertėjimas registruojamas atskiroje sąskaitoje. Finansinio turto nuvertėjimo sumos neturi viršyti įsigijimo savikainos pirminio pripažinimo metu ar amortizuotos savikainos, kuri būtų buvusi, jei nuvertėjimas nebūtų buvęs pripažintas.

71. Kai vėlesnį ataskaitinį laikotarpį, pasikeitus aplinkybėms, atkuriami anksčiau pripažinti turto nuvertėjimo suma, turto balansinė vertė po nuvertėjimo atkūrimo negali viršyti jo balansinės vertės, kuri būtų buvusi, jeigu turto nuvertėjimas nebūtų buvęs pripažintas.

72. Pripažinus ilgalaikio materialiojo ar nematerialiojo turto nuvertėjimo nuostolį, perskaičiuojamos būsimiesiems ataskaitiniams laikotarpiams tenkančios turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sumos, kad turto nudėvimoji (amortizuojamoji) vertė po nuvertėjimo būtų tolygiai paskirstyta per visą likusį jo naudingo tarnavimo laiką, t. y. nuvertėjimo suma nudėvima per likusį naudingo tarnavimo laiką, mažinant nusidėvėjimo sąnaudas.

73. KMSA ir BĮ apskaitoje gali būti registruojamas šio turto nuvertėjimas:

- 73.1. ilgalaikio materialiojo turto;
- 73.2. ilgalaikio nematerialiojo turto;
- 73.3. biologinio turto, kurio tikrosios vertės nustatyti neįmanoma, todėl šis turtas apskaitomas įsigijimo savikaina, atėmus to turto nuvertėjimą;
- 73.4. investicijų į nuosavybės vertybinius popierius, kurios apskaitomos savikainos metodu;
- 73.5. po vieno metų gautinų sumų;
- 73.6. per vienus metus gautinų sumų;
- 73.7. išankstinių apmokėjimų;
- 73.8. atsargų;
- 73.9. pinigų ir pinigų ekvivalentų.
- 74. Detaliau turto nuvertėjimo apskaitos tvarka aprašoma Apskaitos vadovo Turto vertės pasikeitimo ir nuvertėjimo įvertinimo ir apskaitos Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje tvarkos apraše.

Finansavimo sumos

75. Finansavimo sumų apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“.

76. Finansavimo sumos pripažįstamos, kai atitinka 20-ajame VSAFAS nustatytus kriterijus.

77. Finansavimo sumos – KMSA ir BĮ iš valstybės, savivaldybės biudžeto, Europos sąjungos (finansinė parama) ar iš kitų šaltinių (pvz.: kitų išteklių fondų) gauti arba gautini pinigai arba kitas turtas, skirtas KMSA ir BĮ nuostatuose nustatytiems tikslams pasiekti ir funkcijoms atlikti bei vykdomoms programoms įgyvendinti. Finansavimo sumos apima ir KMSA, ir BĮ gautus arba gautinus pinigus ir kitą turtą pavedimams vykdyti, kitas lėšas išlaidoms kompensuoti, paramos būdu gautą turtą.

78. Lėšos, kurias KMSA ir BĮ pervedė į biudžetą ir gavo (ar turi teisę atgauti) iš biudžeto atgal (pvz., KMSA ir BĮ uždirbtos pajamos, pervestos į biudžetą ir skirtos KMSA ir BĮ programoms finansuoti), nėra laikomos finansavimo sumomis.

79. KMSA ir BĮ apskaitoje registruojant finansavimo sumas jos grupuojamos pagal pirminį finansavimo šaltinį.

80. KMSA ir BĮ užregistruotos finansavimo sumos pagal paskirtį skirstomos į:

80.1. finansavimo sumas nepiniginiam turtui įsigyti;

80.1.1. finansavimo sumas ilgalaikiam turtui įsigyti;

80.1.2. finansavimo sumas biologiniam turtui įsigyti;

80.1.3. finansavimo sumas atsargoms įsigyti;

80.2. finansavimo sumas kitoms išlaidoms kompensuoti.

81. Finansavimo sumos nepiniginiam turtui įsigyti gaunamos kaip neatlygintinai gautas ilgalaikis, biologinis turtas arba atsargos, arba kaip pinigai, skirti ilgalaikiam, biologiniam turtui arba atsargoms įsigyti.

82. Finansavimo sumos kitoms išlaidoms kompensuoti yra skirtos ataskaitinio laikotarpio išlaidoms kompensuoti. Taip pat finansavimo sumomis, skirtomis kitoms išlaidoms kompensuoti, yra laikomos visos likusios finansavimo sumos, nepriskiriamos nepiniginiam turtui įsigyti.

83. Finansavimo pajamos pripažįstamos pagal kaupimo principą tais laikotarpiais, kuriais patiriamos sąnaudos, dengiamos iš finansavimo sumų. Panaudotos finansavimo sumos registruojamos tą patį ataskaitinį laikotarpį, kurį patiriamos sąnaudos, dengiamos iš finansavimo sumų, jeigu finansavimo sumos gautos arba mokėjimo paraiška pateikta. Jei finansavimo sumos nebuvo gautos arba mokėjimo paraiška nebuvo pateikta, registruojamos sukauptos finansavimo pajamos (2 klasė), o panaudotos finansavimo sumos pripažįstamos tik tą ataskaitinį laikotarpį, kurį pateikiama mokėjimo paraiška arba gaunami pinigai (finansavimo sumos).

84. Gautos ir perduotos kitiems VSS finansavimo sumos KMSA ir BĮ sąnaudomis

nepripažįstamos. Perdavus finansavimo sumas kitiems VSS, mažinamos gautos finansavimo sumos, registruojant finansavimo sumas (perduotas).

85. Gautos ir perduotos ne VSS finansavimo sumos, įskaitant suteiktas subsidijas, registruojamos kaip KMSA ir BĮ finansavimo sąnaudos, kartu pripažįstant finansavimo, kuris buvo skirtas šiam tikslui, pajamas.

86. KMSA ir BĮ apskaitoje finansavimo sąnaudomis VSS perduotos sumos pripažįstamos tik tuomet, kai KMSA ir BĮ kitus VSS finansuoja savo uždirtbtomis lėšomis.

87. Detaliau finansavimo sumų apskaitos tvarka aprašoma Apskaitos vadovo Finansavimo sumų apskaitos Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje tvarkos apraše.

Finansiniai įsipareigojimai

88. Finansinių įsipareigojimų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“, 19-ajame VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“ ir 24-ajame VSAFAS „Su darbo santykiais susijusios išmokos“.

89. KMSA ir BĮ visi įsipareigojimai laikomi finansiniais įsipareigojimais. Pagal trukmę įsipareigojimai skirstomi į ilgalaikius ir trumpalaikius.

90. Pirminio pripažinimo metu finansiniai įsipareigojimai įvertinami įsigijimo savikaina.

91. Kiekvieną kartą sudarant finansines ataskaitas šie įsipareigojimai įvertinami:

91.1. ilgalaikiai įsipareigojimai – amortizuota savikaina;

91.2. trumpalaikiai įsipareigojimai – įsigijimo savikaina.

92. Jeigu sutartyje palūkanų norma nėra numatyta, arba ji yra reikšmingai (2 (dviem) procentiniais punktais) mažesnė nei rinkos palūkanų norma įsipareigojimo pirminio pripažinimo momentu, gautų paskolų amortizuota savikaina yra apskaičiuojama pritaikius rinkos palūkanų normą, buvusią įsipareigojimo pirminio pripažinimo momentu.

93. Detaliau finansinių įsipareigojimų apskaitos tvarka aprašoma Apskaitos vadovo Ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų apskaitos Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje tvarkos apraše.

Atidėjiniai

94. Atidėjiniai pripažįstami ir registruojami apskaitoje tada ir tik tada, kai dėl įvykio praityje KMSA ir BĮ turi dabartinę teisinę prievolę ar neatšaukiamą pasižadėjimą ir tikėtina, kad jam įvykdyti bus reikalingi ištekliai (tikimybė didesnė negu 50 proc.), o įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Jei tenkinamos ne visos šios sąlygos, atidėjiniai nėra pripažįstami, o informacija apie neapibrėžtąjį įsipareigojimą, yra pateikiama finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte.

95. Atidėjiniai yra peržiūrimi paskutinę kiekvieno ataskaitinio laikotarpio dieną ir koreguojami, atsižvelgiant į naujus įvykius ar aplinkybes, turinčius įtakos dabartiniam vertinimui.

96. Detaliau atidėjinių apskaitos tvarka aprašyta Apskaitos vadovo Ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų apskaitos Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje tvarkos apraše.

Finansinė nuoma (lizingas)

97. Nuomos sutartims taikomas turinio viršenybės prieš formą principas. Ar nuoma laikoma veiklos nuoma, ar finansine nuoma, priklauso ne nuo sutarties formos, o nuo jos turinio ir ekonominės prasmės.

98. Nuomos sandoriai grupuojami į veiklos nuomos ar finansinės nuomos (lizingo) sandorius, atsižvelgiant į tai, kiek turto nuosavybės teikiamos naudos ir rizikos tenka nuomotojui ir kiek

nuomininkui. Nuoma yra laikoma finansine nuoma, jei iš esmės visa su turto nuosavybe susijusi nauda ir didžioji dalis rizikos perduodama nuomininkui.

99. Nuoma apskaitoje laikoma finansine nuoma, jeigu sutartyje yra nustatyta (arba sutarties sąlygos lemia) bent viena iš šių sąlygų:

99.1. nuomos laikotarpio pabaigoje nuomotojas perduoda nuomininkui turto nuosavybės teisę;

99.2. nuomos laikotarpio pabaigoje nuomininkas turi teisę įsigyti turtą už kainą, kuri, tikimasi, bus reikšmingai mažesnė (daugiau nei 30 proc.) už jo tikrąją vertę nuomos laikotarpio pabaigoje, ir nuomos laikotarpio pradžioje labai tikėtina, kad šia teise bus pasinaudota;

99.3. nuomos laikotarpis apima lygią ar ilgesnę nei 75 procentai turto ekonominio naudingo tarnavimo laiko dalį, net jei turto nuosavybės teisės nenumatoma perduoti;

99.4. nuomos laikotarpio pradžioje dabartinė pagrindinių nuomos įmokų vertė sudaro ne mažiau kaip 90 procentų nuomojamo turto tikrosios vertės;

99.5. nuomojamas turtas yra specifinės paskirties, šio turto savybės ir paskirtis negali būti lengvai pakeičiama ir, neatlikus didesnių pakeitimų, juo naudotis galėtų tik nuomininkas.

100. Apskaitoje registruojamos finansinės nuomos įmokos yra padalijamos, išskiriant turto vertės dengimo sumą, palūkanas ir kitas įmokas (kompensuotinas nuomos sumas, neapibrėžtus nuomos mokesčius ir pan., jei jie yra numatyti finansinės nuomos sutartyje). Palūkanos priskiriamos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudoms ir apskaitoje yra registruojamos kaupimo principu, t. y. registruojamos tą ataskaitinį laikotarpį, už kurį apskaičiuojamos. Finansinės nuomos būdu įsigyto ilgalaikio materialiojo turto nudėvimoji vertė paskirstoma per visą jo naudingo tarnavimo laiką.

101. Nuoma laikoma veiklos nuoma, kai didžioji dalis su turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos neperduodama nuomininkui, o lieka nuomotojui. Nuomos įmokos pagal veiklos nuomos sutartį yra registruojamos apskaitoje kaip sąnaudos tolygiai (tiesiogiai proporcingu metodu) per nuomos laikotarpį.

102. Detaliau finansinės nuomos apskaitos tvarka aprašoma Apskaitos vadovo Ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų apskaitos Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje tvarkos apraše.

Pajamos

103. Pajamų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 10-ajame VSAFAS „Kitos pajamos“ ir 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“.

104. Pajamų apskaitai taikomas kaupimo principas. Pajamos registruojamos apskaitoje ir rodamos finansinėse ataskaitose tą ataskaitinį laikotarpį, kurį yra uždirbamos, t. y. kurį suteikiamos viešosios paslaugos, atliekami darbai ar parduodamos prekės ar kt., nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.

105. Pajamų dydis įvertinamas tikrąja verte. Jeigu numatytas atsiskaitymo laikotarpis yra trumpesnis arba lygus 12 mėn., tikroji vertė atitinka gautą arba gautiną pinigų arba jų ekvivalentų sumą. Tais atvejais, kai numatytas ilgesnis nei 12 mėn. atsiskaitymo laikotarpis ir palūkanos nėra išskirtos iš bendros gautinos sumos, pajamų dydis įvertinamas diskontuojant atsiskaitymo sumą, taikant rinkos palūkanų normą, buvusią pajamų pripažinimo momentu.

106. Pajamos, išskyrus finansavimo pajamas, pripažįstamos, kai tikėtina, kad KMSA ir BĮ gaus su sandoriu susijusią ekonominę naudą, kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą ir kai KMSA ir BĮ gali patikimai įvertinti su pajamų uždirbimu susijusias sąnaudas. Pardavimų ir paslaugų pajamos registruojamos atėmus PVM, jei KMSA ir BĮ yra PVM mokėtoja ir vykdo veiklą, kuriai yra įsiregistravusi kaip PVM mokėtoja, ir suteiktas nuolaidas.

107. Kai KMSA ir BĮ privalo pervesti surinktas lėšas į biudžetą ir neturi teisės gauti jų iš biudžeto atgal, apskaitoje pripažįstamos pajamos ir registruojamos pervestinos pajamos.

108. Finansavimo pajamos pripažįstamos tuo pačiu laikotarpiu, kai yra patiriamos sąnaudos, kurios bus padengtos iš finansavimo sumų, gautų iš Europos Sąjungos (finansinė parama), valstybės

biudžeto, savivaldybės biudžeto, kitų šaltinių, arba kai perleidžiamas turtas, kuris buvo įsigytas iš finansavimo sumų.

109. KMSA ir BĮ apskaitoje pripažįstamos pagrindinės veiklos, kitos veiklos ir finansinės ir investicinės veiklos pajamos.

110. Detaliau pajamų apskaitos tvarka aprašoma Apskaitos vadovo Pajamų apskaitos Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje tvarkos apraše, Finansavimo sumų apskaitos Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje tvarkos apraše ir Finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų apskaitos Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje tvarkos apraše.

Sąnaudos

111. Sąnaudų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatytos 11-ajame VSAFAS „Sąnaudos“. Sąnaudų, susijusių su konkrečių turto, finansavimo sumų ir įsipareigojimų straipsnių apskaita, principai nustatyti šių straipsnių apskaitą reglamentuojančiuose VSAFAS.

112. Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos vadovaujantis kaupimo ir palyginamumo principais tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką. Tais atvejais, kai per ataskaitinį laikotarpį padarytų išlaidų neįmanoma tiesiogiai susieti su tam tikrų pajamų uždirbimu ir jos neduos ekonominės naudos ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais, šios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tą patį laikotarpį, kada buvo patirtos.

113. Finansavimo sąnaudos KMSA ir BĮ apskaitoje pripažįstamos tuomet, kai iš KMSA ir BĮ pajamų suteikiamos finansavimo sumos kitiems subjektams.

114. Sąnaudų dydis įvertinamas tikrąja verte. Jeigu numatytas mokėjimo terminas yra trumpesnis arba lygus 12 mėn., tikroji vertė atitinka sumokėtą arba mokėtiną pinigų arba jų ekvivalentų sumą. Tais atvejais, kai numatytas ilgesnis nei 12 mėn. atsiskaitymo laikotarpis ir palūkanos nėra išskirtos iš bendros mokėtinios sumos, sąnaudų dydis įvertinamas diskontuojant atsiskaitymo sumą, taikant rinkos palūkanų normą, galiojusią įsipareigojimo pirminio pripažinimo momentu.

115. KMSA ir BĮ apskaitoje pripažįstamos pagrindinės veiklos, kitos veiklos ir finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos.

116. Detaliau sąnaudų apskaitos tvarka aprašoma Apskaitos vadovo Sąnaudų apskaitos Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje tvarkos apraše ir Finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų apskaitos Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje tvarkos apraše.

Sandoriai užsienio valiuta

117. Sandorių užsienio valiuta apskaitos principai nustatyti 21-ajame VSAFAS „Sandoriai užsienio valiuta“.

118. Sandoriai užsienio valiuta pirminio pripažinimo metu registruojami apskaitoje pagal sandorio dieną galiojusį Lietuvos banko skelbiamą užsienio ir nacionalinės valiutos kursą. Valiutinių straipsnių likučiai perkainojami pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigos Lietuvos banko skelbiamą Lietuvos Respublikos piniginių vienetų ir užsienio valiutos santykį.

119. Pelnas ir nuostoliai iš sandorių užsienio valiuta bei iš užsienio valiuta išreikšto turto ir įsipareigojimų likučių perkainojimo yra registruojami finansinės ir investicinės veiklos pajamų ar sąnaudų sąskaitose.

120. Detaliau užsienio valiutos kurso pasikeitimo apskaitos tvarka aprašoma Apskaitos vadovo Finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų apskaitos Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje tvarkos apraše.

Neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas

121. Neapibrėžtųjų įsipareigojimų ir neapibrėžto turto apskaitos principai nustatyti 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“.

122. KMSA ir BĮ apskaitoje neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas registruojami nebalansinėse sąskaitose.

123. Kai nėra tikra, kad turtą reikės panaudoti įsipareigojimui padengti (tikimybė yra didesnė nei 10 proc. ir mažesnė nei 50 proc.), ir šio fakto negalima patikimai įvertinti, informacija apie neapibrėžtuosius įsipareigojimus turi būti atskleidžiama aiškinamajame rašte. Kai labiau tikėtina, kad įsipareigojimus reikės padengti turtu (tikimybė yra didesnė nei 50 proc.) ir šią sumą galima patikimai įvertinti, jie apskaitoje registruojami balansinėse sąskaitose (detaliau žr. 2 lentelėje).

2 lentelė. Neapibrėžtųjų įsipareigojimų registravimas apskaitoje

Atsiradimo tikimybė	≤ 10 proc.	≤ 50 proc.	> 50 proc.
Neapibrėžtieji įsipareigojimai	Neregistruojama	Registruojama nebalansinėse sąskaitose	Registruojama balansinėse sąskaitose

124. Kai nėra tikra, kad ekonominė nauda bus gauta (tikimybė didesnė nei 50 proc. ir mažesnė nei 90 proc.; baudų, delspinigių ir kitų netesybų atveju tikimybė mažesnė nei 50 proc.), informacija apie neapibrėžtąjį turtą pateikiama aiškinamajame rašte. Kai ekonominė nauda yra labai tikėtina (tikimybė didesnė nei 90 proc.; baudų, delspinigių ir kitų netesybų atveju didesnė nei 50 proc.), turtas apskaitoje registruojamas balansinėse sąskaitose (detaliau žr. 3 lentelėje).

3 lentelė. Neapibrėžto turto registravimas apskaitoje

Atsiradimo tikimybė	≤ 50 proc.	≤ 90 proc.	> 90 proc.
Neapibrėžtasis turtas	Neregistruojama	Registruojama nebalansinėse sąskaitose	Registruojama balansinėse sąskaitose
Baudos, delspinigiai ir kitos netesybos	Registruojama nebalansinėse sąskaitose	Registruojama balansinėse sąskaitose	

125. Informacija apie neapibrėžtąjį turtą ir įsipareigojimus turi būti peržiūrima ne rečiau negu kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, siekiant užtikrinti, kad pasikeitimai būtų tinkamai atskleisti aiškinamajame rašte.

Poataskaitiniai įvykiai

126. Po ataskaitinių įvykių apskaitos ir pateikimo finansinėse ataskaitose taisyklės nustatytos 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“.

127. Poataskaitiniai įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos apie KMSA ir BĮ finansinę padėtį paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną (koreguojantys įvykiai), atsižvelgiant į jų įtakos reikšmę parengtoms finansinėms ataskaitoms, yra parodomi finansinės būklės, veiklos rezultatų ir pinigų srautų ataskaitose. Nekoreguojantys poataskaitiniai įvykiai aprašomi aiškinamajame rašte, kai jie reikšmingi. Reikšmingu įvykiu laikomas toks įvykis, kai informacijos apie jį nepateikimas būtų laikomas esmine apskaitos klaida arba galėtų iškreipti finansinę ataskaitą ir paveikti informacijos vartotojų priimamus sprendimus.

Tarpusavio užskaitos ir palyginamoji informacija

128. Sudarant finansinių ataskaitų rinkinį, turto ir įsipareigojimų, taip pat pajamų ir sąnaudų tarpusavio užskaita negalima, išskyrus atvejus, kai konkretus VSAFAS reikalauja būtent tokios užskaitos (pvz., dėl draudiminio įvykio patirtų sąnaudų užskaita atliekama su gauta draudimo išmoka).

129. KMSA ir BĮ apskaitoje atliekamos šios tarpusavio užskaitos:

129.1. ilgalaikio materialiojo, nematerialiojo ir biologinio turto pardavimo pajamų ir savikainos užskaita, kai apskaitoje registruojamas pelnas arba nuostolis iš turto pardavimo;

129.2. finansinio turto pardavimo pajamų ir savikainos užskaita, kai apskaitoje registruojamas tik sandorio rezultatas.

130. Finansinėse ataskaitose turi būti pateikiama ataskaitinių ir praėjusių finansinių metų informacija. Jei buvo pakeisti finansinių ataskaitų straipsnių įvertinimo metodai, straipsnių pateikimas ar klasifikavimas, praėjusių finansinių metų sumos, kurias norima palyginti su ataskaitinių metų sumomis, turi būti pateikiamos 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“ nustatyta tvarka. Informacija apie apskaitos principų ir apskaitinių įverčių pasikeitimus, sudarant ataskaitinio laikotarpio finansinių ataskaitų rinkinį, pateikiama aiškinamajame rašte.

Informacijos pagal segmentus pateikimas

131. Informacijos pagal segmentus pateikimo finansinėse ataskaitose reikalavimai nustatyti 25-ajame VSAFAS „Segmentai“.

132. Segmentas – KMSA ir BĮ pagrindinės veiklos dalis pagal atliekamas valstybės funkcijas, apimanti vieną valstybės funkcijų, nustatytą Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijoje.

133. KMSA ir BĮ veikloje skiriami šie segmentai:

133.1. bendrųjų valstybės paslaugų;

133.2. gynybos;

133.3. viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos;

133.4. ekonomikos sektoriaus;

133.5. aplinkos apsaugos;

133.6. būsto ir komunalinio ūkio;

133.7. sveikatos priežiūros;

133.8. poilsio, kultūros ir religijos;

133.9. švietimo;

133.10. socialinės apsaugos.

134. KMSA ir BĮ turto, įsipareigojimų ir finansavimo sumų, sąnaudų ir pajamų apskaitą tvarko pagal segmentus, t. y. taip, kad galėtų pagal segmentus teisingai užregistruoti pagrindinės veiklos sąnaudas ir pagrindinės veiklos išmokų pinigų srautus.

135. Turtas, įsipareigojimai, finansavimo sumos, pajamos ir sąnaudos, kurių priskyrimo segmentui pagrindas yra neaiškus, turi būti priskiriami didžiausią KMSA ir BĮ veiklos dalį sudarančiam segmentui.

136. KMSA ir BĮ aiškinamajame rašte pagal kiekvieną segmentą atskleidžiama tokia ataskaitinio ir praėjusio ataskaitinio laikotarpio informacija:

136.1. pagrindinės veiklos sąnaudos;

136.2. pagrindinės veiklos išmokos.

Apskaitos politikos keitimas

137. Apskaitos politikos keitimo atvejai nustatyti 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos,

apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“.

138. KMSA ir BĮ pasirenka ir taiko apskaitos politiką remdamasi nuostatomis, pateiktomis 1-ajame VSAFAS „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“. Apskaitos politikos keitimu laikomas ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių pripažinimo apskaitoje pakeitimas bei dėl šio pakeitimo atsirandantis turto, įsipareigojimų, finansavimo sumų, pajamų ir (arba) sąnaudų vertinimo apskaitoje pokytis.

139. Apskaitos politika keičiama dėl VSAFAS pasikeitimo arba, jei kiti teisės aktai to reikalauja. Apskaitos politikos keitimas finansinėse ataskaitose parodomas taikant retrospektyvinį būdą, t. y. nauja apskaitos politika taikoma taip, lyg ji visada būtų buvusi taikoma, todėl pakeista apskaitos politika yra pritaikoma ūkinėms operacijoms ir ūkiniams įvykiams nuo jų atsiradimo. Poveikis, kurį daro apskaitos politikos keitimas einamojo ataskaitinio laikotarpio informacijai ir darytų ankstesnių ataskaitinių laikotarpių informacijai, registruojamas apskaitoje tą ataskaitinį laikotarpį, kurį apskaitos politika pakeičiama, ir parodomas einamojo ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje „Apskaitos politikos keitimo bei esminių klaidų taisymo įtaka“. Šioje eilutėje yra parodoma apskaitos politikos keitimo poveikio dalis, susijusi su ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais. Lyginamoji ankstesnio ataskaitinio laikotarpio informacija finansinėse ataskaitose pateikiama tokia, kokia buvo, t. y. nekoreguojama.

Apskaitinių įverčių keitimas

140. Apskaitos politika laikomas pasirinktas apskaitos metodas (pvz., nusidėvėjimas skaičiuojamas tiesioginiu metodu), o apskaitiniu įverčiu laikoma pasirinkta apskaičiavimo taisyklė (pvz., nusidėvėjimo normatyvas).

141. Apskaitinių įverčių keitimo principai ir taisyklės nustatyti 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“.

142. KMSA ir BĮ apskaitoje gali būti registruojami tokie įverčiai:

142.1. ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas;

142.2. ilgalaikio nematerialiojo turto amortizacija;

142.3. turto nuvertėjimo nuostoliai;

142.4. sukauptos gautinos sumos;

142.5. sukauptos pajamos;

142.6. sukauptos sąnaudos;

142.7. sukauptos mokėtinos sumos;

142.8. amortizuotos savikainos pasikeitimas;

142.9. atidėjiniai.

143. Apskaitiniai įverčiai yra peržiūrimi tuo atveju, jei pasikeičia aplinkybės, kuriomis buvo remtasi atliekant įvertinimą, arba atsiranda papildomos informacijos ar kitų įvykių.

144. Apskaitinių įverčių pasikeitimams įvertinti KMSA ir BĮ direktoriaus arba jo įgalioto asmens įsakymu gali būti sudaroma komisija, atsakinga už tinkamą aplinkybių ir informacijos, lemiančios apskaitinį įvertį, taip pat poveikio nustatymą ir parodymą finansinėse ataskaitose.

145. Apskaitinio įverčio pasikeitimo rezultatas įtraukiamas į tą veiklos rezultatų ataskaitos eilutę, kurioje buvo parodytas pirminis įvertis, nebent pasikeitimas ataskaitiniu laikotarpiu turi įtakos tik finansinės būklės ataskaitos straipsniams. Informacija, susijusi su apskaitinio įverčio pakeitimu, pateikiama aiškinamajame rašte.

Apskaitos klaidų taisymas

146. Apskaitos klaidų taisymo taisyklės nustatytos 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“.